

De Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Straf-en Sanctierecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Agendering MR en indiening TK Wijziging Wet DNA-
onderzoek bij veroordeelden

Datum
14 april 2025

Onze referentie
6326507

Afstemming met
DGRR/DRC

Bijlage(n)
4

Bijlage(n)

1. Wetsvoorstel
2. Memorie van Toelichting
3. Advies Raad van State
4. Nader Rapport

1. Aanleiding

Op 19 maart 2025 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) advies uitgebracht over het conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden en het Wetboek van Strafvordering in verband met de introductie van conservatoire afname van celmateriaal en enkele andere wijzigingen met betrekking tot DNA-onderzoek. De Afdeling heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend (dictum B). Hoewel sprake is van een positief dictum (dictum B) wordt het wetsvoorstel conform eerdere besluitvorming door tussenkomst van de Ministerraad bij de Tweede Kamer ingediend.

2. Geadviseerd besluit

Uw instemming wordt verzocht met bijgevoegd concept nader rapport, gewijzigd conceptwetsvoorstel en gewijzigd memorie van toelichting, ten behoeve van agendering van deze stukken op de Ministerraad en indiening daarvan bij de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

De Wet DNA-V regelt dat van personen die wegens voorlopige hechtenis-misdrijven tot vrijheidsbenemende sancties en taakstraffen zijn veroordeeld, celmateriaal wordt afgenomen met het oog op het bepalen en verwerken van hun DNA-profiel in de DNA-databank. De afgelopen jaren zijn verschillende tekortkomingen in de (uitvoering van) de Wet DNA-V gebleken. Eén van de tekortkomingen van de Wet DNA-V is dat een gedeelte van de veroordeelden die celmateriaal moeten afstaan, onvindbaar blijkt op het moment dat de officier van justitie – na de veroordeling – beveelt dat celmateriaal wordt afgenomen. Om dit probleem op te lossen, wordt in dit wetsvoorstel voorgesteld om niet pas ná een veroordeling celmateriaal af te nemen, maar dit al in een eerder stadium te doen: tijdens het opsporingsonderzoek, als de verdachte in handen is van de politie omdat hij is aangehouden wegens een misdrijf dat (na veroordeling) zou leiden tot

een bevel om celmateriaal af te nemen. Pas als de verdenking uitmondt in een veroordeling in de zin van de Wet DNA-V, kan dit celmateriaal worden gebruikt voor het bepalen van het DNA-profiel en het verwerken daarvan in de DNA-databank. Als duidelijk is dat er geen veroordeling zal volgen, wordt het afgenomen celmateriaal direct vernietigd. Op deze manier wordt voorkomen dat – zoals nu regelmatig gebeurt – geen celmateriaal beschikbaar is van personen die na hun veroordeling onvindbaar zijn.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Straf- en Sanctierecht

Datum
14 april 2025

Onze referentie
6326507

De Afdeling heeft overwogen dat de noodzaak en proportionaliteit van conservatoire afname bij de invezekeringstelling, zoals uitgewerkt in dit wetsvoorstel, voldoende aannemelijk zijn gemaakt. Hieraan hebben volgens de Afdeling de uitgebreide en zorgvuldige voorbereiding van het wetsvoorstel, waarbij oog is geweest voor de grondrechtelijke aspecten en voor de uitvoerbaarheid, in belangrijke mate bijgedragen.

De Afdeling heeft vier opmerkingen gemaakt bij het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. Drie daarvan hebben tot aanpassingen geleid:

1. Op advies van de Afdeling is de memorie van toelichting aangevuld met recente cijfers over het aantal DNA-bevelen dat in de afgelopen jaren is uitgevaardigd en het aandeel hiervan dat niet is tenuitvoergelegd.
2. In het wetsvoorstel is een specifieke regeling voor het instellen van een rechtsmiddel getroffen voor gevallen waarin conservatoir celmateriaal is afgenomen en het na een veroordeling gegeven DNA-bevel niet in persoon is betekend. Een bezwaarschrift kan dan worden ingediend binnen veertien dagen nadat zich een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat het bevel de veroordeelde bekend is. Daarbij is geregeld dat in die gevallen wel een DNA-profiel mag worden opgesteld, zodat de regeling niet tot gevolg heeft dat het wetsvoorstel haar nuttig effect verliest.
3. De financiële paragraaf is van een uitgebreidere toelichting voorzien.

De Afdeling heeft ook geadviseerd om nader af te wegen of de bewaartermijn voor afgenomen celmateriaal en de gevallen waarin het celmateriaal direct moet worden vernietigd, in de Wet DNA-V moet worden vastgelegd, in plaats van in het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. In reactie daarop is uiteengezet waarom wordt vastgehouden aan bestaande systematiek, waarin de bewaartermijnen van celmateriaal en DNA-profielen in het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken worden opgenomen en niet in de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden. Daarbij is onder meer benoemd dat het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken ook uitvoering geeft aan het Wetboek van Strafvordering en dat de strafvorderlijke gegevensverwerking zowel binnen het kader van het wetgevingsprogramma nieuw Wetboek van Strafvordering als daarbuiten nader onder de loep wordt genomen. Het past, gelet daarop, niet om de bestaande systematiek in het verband van dit wetsvoorstel te veranderen.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

De afgelopen jaren zijn verschillende tekortkomingen in de (uitvoering van) de Wet DNA-V gebleken. Deze tekortkomingen kwamen indringend in het nieuws toen Bart van U. werd aangehouden als verdachte van de moord op oud-minister

E. Borst-Eilers (maart 2014) en de moord op zijn zus (januari 2015). Van Bart van U. bleek na een eerdere veroordeling in 2012 geen celmateriaal te zijn afgenomen, terwijl dat volgens de Wet DNA-V wel had moeten gebeuren. Momenteel wordt van ongeveer 87 procent van de veroordeelden die onder het bereik van de Wet DNA-V vallen, een DNA-profiel in de DNA-databank opgenomen. Door het moment van afname van celmateriaal naar een eerder stadium in de strafprocedure te verplaatsen, kan dat percentage naar verwachting omhoog gaan naar 96 procent. Door het moment van celmateriaalafname te vervroegen, wordt tevens uitvoering gegeven aan een motie van de Tweede Kamer.¹

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Straf-en Sanctierecht

Datum
14 april 2025

Onze referentie
6326507

4.2. Financiële overwegingen

In een eerder uitgevoerd haalbaarheidsonderzoek is eerste inschatting gemaakt van de totale kosten voor de implementatie van dit wetsvoorstel. Vanuit de zogenoemde Hoekstra-gelden is reeds budget beschikbaar gesteld om de conservatoire celmateriaalafname, in het bijzonder de daarvoor benodigde ICT-voorzieningen, mogelijk te gaan maken. Het totaal toegekende budget voor de ketenorganisaties komt neer op € 2.751.000 (2025 en 2026), € 2.915.000 (2027) en € 6.136.000 (2028 en volgende jaren). De benodigde budgetten worden regelmatig herijkt. Eventuele tekorten zullen binnen de begroting van JenV (DGRR) worden gedekt.

4.3. Communicatie

Met DCOM wordt bekeken of berichtgeving over het wetsvoorstel op dit moment wenselijk is.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹ Zie motie Van der Staaij c.s. (Kamerstukken II 2017/18, 29279, nr. 450), die op 5 juli 2018 werd aanvaard (Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 103, item 41).